

Гніздовська Г. М.

*кандидат юридичних наук, адвокат,
керуючий партнер адвокатського об'єднання «Юріс Феррум»,
член Апеляційної комісії Національного антидопінгового агентства*

ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПОРТИВНИХ СПОРІВ

З метою забезпечення реалізації прав, законних інтересів та обов'язків учасників спортивних спорів залучаються представники, якими часто виступають адвокати як професійні правники.

Залежно від виду спортивного спору та органу, до повноважень якого віднесено розгляд такого спору, порядок участі адвоката в процесі розгляду справи має певні особливості. Даного роду особливості обумовлюються специфічними рисами провадження у тому чи іншому органі, і пов'язані, в першу чергу, з оформленням повноважень адвоката як представника.

Оскільки порядок оформлення повноважень адвоката залежить від того, в якому органі розглядається спортивний спір, необхідно визначити органи, які мають відповідні повноваження. Розглянемо на прикладі професійного футболу в Україні.

Перш за все відзначимо неможливість розгляду спортивних спорів національними судами. Такий висновок неодноразово було викладено у постановах Верховного Суду.

Так, у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду від 08.04.2021 року у справі № 757/11487/17 ц зроблено висновок, що Статутом громадської спілки «Федерація футболу України» (нині – УАФ) визначено спеціальних суб'єктів, яким громадське об'єднання підпорядкувало вирішення усіх внутрішніх спорів, а саме: органи здійснення футбольного правосуддя – Контрольно-дисциплінарний комітет як орган першої інстанції, Апеляційний комітет як орган другої інстанції; рішення Апеляційного комітету можуть бути оскаржені лише в Спортивному арбітражному суді м. Лозанна (Швейцарія) [1].

У постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 20.11.2019 року у справі № 757/11542/17-ц в аналогічних правовідносинах викладено правовий висновок такого змісту: «Оскільки Статутом громадської спілки «Федерація футболу України» передбачений порядок оскарження внутрішніх спорів між Федерацією футболу України і її членами та органи, які здійснюють футбольне правосуддя, а тому позов про визнання протиправними та скасування рішення громадської спілки «Федерація футболу України» не

може бути розглянутий у судовому порядку будь-якої юрисдикції» [2].

Таким чином, спортивні спори не можуть розглядатися національними судами. У зв'язку з цим порядок підтвердження повноважень адвоката як представника при розгляді таких спорів визначається відповідними статутами, правилами, регламентами спортивних асоціацій/федерацій.

Громадська спілка «Українська асоціація футболу» (далі – УАФ) є всеукраїнським громадським об'єднанням фізкультурно-спортивного спрямування, організацією зі статусом юридичної особи, створеною відповідно до законодавства України [3].

Статутом УАФ визначено, що органами здійснення спортивного правосуддя, які вирішують усі внутрішні спори між УАФ, її членами та іншими особами, які задіяні або працюють у футболі, є Контрольно-дисциплінарний комітет як орган першої інстанції та Апеляційний комітет, який розглядає апеляції на рішення Контрольно-дисциплінарного комітету.

Юрисдикція та процесуальні дії органів здійснення футбольного правосуддя визначаються Дисциплінарними правилами УАФ.

Питання участі представників та сторін при розгляді справ органами футбольного правосуддя врегульовані ст. 50 Дисциплінарних правил УАФ, згідно з якою повноваження представників фізичних та юридичних осіб підтверджуються довіреністю, посвідченою нотаріально (для фізичних осіб), або за підписом керівника чи іншої уповноваженої ним особи та посвідченою печаткою юридичної особи (для юридичних осіб). Проте, якщо представником є адвокат, повноваження можуть також посвідчуватися також ордером або договором. До ордера обов'язково додається витяг з договору, засвідчений підписами сторін, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій [4].

Ордер є письмовим документом, що у випадках, встановлених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та повинен містити підпис адвоката. Типова форма ордера затверджується Радою адвокатів України [5].

Правила виготовлення, оформлення, зберігання, обліку ордерів встановлені Положенням про ордер на надання правничої (правової) допомоги, затвердженим рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 року № 41 (зі змінами) (далі – Правила), і є єдиними для всіх адвокатів України, адвокатських об'єднань та адвокатських бюро [6].

Таким чином, при поданні документів, які підтверджують повноваження адвоката, до Контрольно-дисциплінарного та Апеляційного комітетів УАФ слід керуватися положеннями Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правилами.

Органом, який вирішує спори, що виникають між суб'єктами

футболу, є Палата з вирішення спорів УАФ (далі – ПВС УАФ), яка здійснює свою діяльність відповідно до Регламенту ПВС УАФ, затвердженого Виконавчим комітетом Федерації футболу України, протокол № 8 від 10.07.2018 року [1, 7].

ПВС УАФ розглядає спори між професіональними клубами та футболістами, тренерами щодо працевлаштування, контрактні спори; спори між професіональними клубами з питань виконання трансферних зобов'язань і виплати механізму солідарності; спори між професіональними клубами та аматорськими клубами, дитячо-юнацькими спортивними закладами щодо визначення розміру та виплати компенсації за підготовку футболістів.

Згідно з положеннями ст. 18 Регламенту ПВС УАФ, на підтвердження повноважень представника до ПВС УАФ слід подати письмову довіреність на ведення справи, оформлена відповідно до вимог законодавства України.

Отже, на відміну від Контрольно-дисциплінарного та Апеляційного комітетів, де повноваження адвоката можуть бути підтверджені ордером та витягом з договору про надання правової допомоги, у ПВС УАФ повноваження представника (незалежно від наявності чи відсутності статусу адвоката) підтверджуються виключно довіреністю, посвідченою нотаріально (для фізичних осіб), або за підписом керівника чи іншої уповноваженої ним особи та посвідченою печаткою юридичної особи (для юридичних осіб).

На думку автора, така ситуація є проблемною, адже Регламентом ПВС УАФ не виправдано звужено право адвоката посвідчувати повноваження на надання правової допомоги у ПВС УАФ ордером. Необхідність оформлення довіреності, особливо для фізичних осіб, яка має бути посвідчена нотаріально, вимагає додаткових фінансових та часових витрат від клієнта. У зв'язку з цим доцільно ініціювати внесення змін до Регламенту ПВС УАФ щодо надання адвокатам можливості підтверджувати повноваження ордером та витягом з договору про надання правової допомоги.

Рішення Апеляційного комітету УАФ та ПВС УАФ можуть бути оскаржені у Спортивному арбітражному суді в м. Лозанна, Швейцарія (далі – (Court of Arbitration for Sport, CAS) у порядку, передбаченому Статутом, Дисциплінарними правилами УАФ, Регламентом ПФС УАФ та Кодексом CAS. CAS має виключну компетенцію розглядати спортивні спори як орган останньої інстанції.

Питання підтвердження повноважень представника врегульовано ст. R30 Кодексу CAS, згідно з якою представником може бути будь-яка особа. Сторона у справі має повідомити ім'я, адресу, електронну адресу, телефон та факс CAS, іншій стороні та колеґії (панелі) після того, як вона буде сформована. Також до CAS необхідно надати письмове підтвердження представництва. Таким чином, будь-яких спеціальних вимог щодо підтвердження повноважень адвоката як представника у CAS не встановлено.

Зауважимо, що слід розрізняти спортивні спори та спори, що виникають

з суміжних зі спортивними відносин. Останні можуть розглядатися національними судами. У такому випадку повноваження адвоката посвідчуються у порядку, встановленому процесуальними нормами для відповідного виду судочинства.

Список використаної літератури:

1. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду від 08.04.2021 р. у справі № 757/11487/17-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96208050> (дата звернення: 21.10.2022).
2. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 20.11.2019 р. у справі № 757/11542/17-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86241173> (дата звернення: 21.10.2022).
3. Статут Громадської спілки «Українська асоціація футболу» від 16.06.2017 р.: станом на 17 трав. 2019 р. URL: <https://uaf.ua/files/biblioteka/Статут-УАФ.pdf> (дата звернення: 21.10.2022).
4. Дисциплінарні правила Української асоціації футболу. URL: https://uaf.ua/files/ДП_07_2021.pdf (дата звернення: 21.10.2022).
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI: станом на 16 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 21.10.2022).
6. Про затвердження Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції: Рішення Ради адвокатів України від 12.04.2019 р. № 41: станом на 17 листоп. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text> (дата звернення: 21.10.2022).
7. Регламент Палати з вирішення спорів Федерації футболу України: протокол Виконавчого комітету Федерації футболу України від 10.07.2018 р. № 8. URL: [https://uaf.ua/files/biblioteka/Регламент-2018%20\(style2\).pdf](https://uaf.ua/files/biblioteka/Регламент-2018%20(style2).pdf) (дата звернення: 21.10.2022).
8. Code of Sports-related Arbitration. URL: <https://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html> (дата звернення: 21.10.2022).

Гніздовська Н. М.

*адвокат, партнер адвокатського об'єднання «Юріс Феррум»,
член комітету з будівельного права НААУ*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ АДВОКАТОМ ІНЖЕНЕРА З ТЕХНІЧНОЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НЕРУХОМОГО МАЙНА ЯК СВІДКА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Одним із процесуальних джерел доказів у кримінальному провадженні є показання свідка. До них відносять відомості, які надаються свідком в усній або письмовій формі під час допиту щодо відомих йому обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження [1].

Допит свідка може проводитися як на етапі досудового розслідування, так і в ході судового провадження.

Особа, яку викликають до органу досудового розслідування або до суду для допиту в якості свідка, у відповідності до положень ст. 59 Конституції України, п. 2 ч. 1 ст. 66 КПК України, має право користуватися правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю, ордером, договором із